

VAN OVER DE IESSEL

Oktober 2012

Met in disse editie:

- 'Remco' duur Henk Hooijer
- Gast van aanderweg: *Philomène Bloemhof*,
duur Henk Vos
- 't Leste verhaal: 'De Taalkamer', duur Bert
Wolbert
- Gedicht: 'Laandschop', duur Georg Frieman

Colofon

•Joargaank 03, Nummer 04

•Oetgave: 1 oktober 2012

•Duur: SchrieversBond Overiessel
lesselacademie
Twentse Welle
Provincie Overiessel

Redactie: Henk Vos
Bert Wolbert
Riek van der Wulp

Redactieadres: a.g.m.wolbert@utwente.nl

Webpagina: Wim Holsappel

Lay-out: Liane Stam.

Foto's: Riek van der Wulp, Bert Wolbert, of ne biedreage van de auteur

Volgende editie: 01-01-2013

Biedreagen oeterlijk 2 moand vuur 'n doatum van oetkommen!

b.v.k. 11pt. letter Times Roman evt. foto/tekening los der bie!

Spelling: dee gebroekelijk is in de regio.

Met vermelding van naam auteur en strek woar het dialect vot koomp

Meuite weerd um te weten

Doemspiekers 12.5 joar.

In de Twentse Courant-Tubantia van 11 juli 2012 stun ounder het katern 'Stad en Land' 'n interview met de schrievers Jan Swennenhuis en Bert Wolbert. Zee vierden dat hun column 'Doemspiekers' 12.5 joar bestun. Ne anleiding veur de TC-Tub. um doar in 2 pagina's groot aandacht an te scheanken. Wie wilt nich hier het hele interview weergevven met der wat kreanten oethalen. Sinds 1999 en Wolbert al vanaf begin joaren tachtig, streuit ze beaden stekkelige, ontroerende of grappige columns de wereld in um de leu in ear eagen taal te prikkelen, dichtbie en wiedvot. Swennenhuis: 'In het algemeen waandel ik eerst luk hen um wat mie ploagt, loat de leazer noadeanken en gef der an het lest nen onverwachten dreai an.' De stukkes van Wolbert goat vaak oaver dinge van disse tied, zoas de anschaf van nen rollator, nen patserigen schaatser op het kanaal, of den stroatmuzikant in Bremen woarbie wördt refereerd an 'n bekend sprookje. Een van de leste columns van Bert Wolbert gung oaver het neije joar in Iran(vroger Perzië). Gebroekelijk is dat dan gedichten van de dichter RUMI (12^e eeuw) wördt roondstuurd. Bert Wolbert kreeg der een van nen student op zien weark. Hee hef dit vriej oaverzet naar het Twents.

Veurjoar

Hej 't al vernömmen, de keulte is vuurbie.

De aprilbleumkes en het speenkroed lacht oons too.

'n Zangliester, weerum van wiedvot, zingt het hoogste leed.

De beumknöp zwelt an.

Van binnen oet geet het daansen.

Bekiek het wonder dat zich veurdöt

Um oe hen.

Het koomp oe nich too.

Mer loat het binnen kommen,

En wes stil.

Ook na twaalf en 'n half joar bint ze vast van plan ear punaises (Doemspiekers) te blieden schrieven. Nen column schrieven is nen mooien stok achter de duur en ie leert der zölf ok van, kiekt met aandere ogen naar de wereld, preciezer, neijsgieriger, iederbod op zeuk naar iets biezunders, zeg Wolbert. Swennenhuis: "Het is geweldig um oe opvattingen in de streektaal kwiet te können, de taal woarin ie as keend de wereld hebt ontdekt en oe eagen hebt maakt. Vuur mie is dat naa belangrijk". Bert Wolbert onderstreept disse gedachte: "Elke streek heft ziene eigen cultuur. In Twente heb wie het dan over oale gebouwen, kearken, kastelen en gebroeken die wie mooi vind en mot blieden bestoan. Mer de taal heurt doar net zo good bie, doar kan gen discussie oaver bestoan."

BodBreef: Kreenk vuur de Twenste Sproak.

3^e joargaank nr. 2 (Zommer 2012)

In disse oetgave aandacht vuur:

Organisatie deskundige *Wim Nijkamp*: Versnippering Twentse beweging is dodelijk.

Ondernemmer (Modezaak Tilligte) *Louis Koopman*: Van bricks naar clicks.

Willem van Noesel: Familiebezoek.

Harry Morshuis: Grammatica, Meervoud van zelfstandige naamwoorden.

Erik Dam: gedicht, Nordhorn kanaal.

De Heliand in het Twents, oetgave van 'n book.

Wieder völ neijs, verhalen en gedichten.

Meer weten/ abonnement: Gerrit Dannenberg. Mail: dannenberg@twenthetekst.nl

Van de redactie...

Wat wonen wi-j toch in een prachtige provincie.

Verskeiden streektaeldichters emn dat ook dit keer weer uitgebreid bezungen, in disse elfde uutgoave.

Maer toch... et is ier ook vaeke een zeugien (zootje), vooral met et weer!

Iene mooie weke in april, en toe leek de ærfst al te komen.

In juni de verwærmige weer an!

Toe kwam al die regen, de stroaten leken bi-jkaans rivieren, maer eindelijk leek dan toch de zoemer te komen.

Zoemer... gien gewone, mooie zoemer, maer itte, zowat achtendærtig groaden!

Ie zollen smölten.

Maer ja, een meinse is niet gauw tevreden.

Veur de sportliefebbers was et æchter een eldorado. Eerst et voetbalgebeuren, dan de Tour en dan die prachtige Olympische spulen.

Zo riegelde de zoemer as zaand deur onze vingers en e-j et ærfstnummer van 'Van over de lessel' al weer veur oe.

Oktober,,, nog drie moand en wi-j emn 2012 al weer ad.

Now onze VODI.

Georg Frieman, Carla van der Veen, Diny Kloek en Minke Kraeijer vertellen over et laandskap en et joorgetiede.

Klaas Würsten, zelf ook niet meer iene van de jongsten, ef et over zien grovvae en dat is een verael van iel lange eleden.

Femmie Woltman ef d'r last van dat ze soms niet meer op de naeme van iets of iene kan komen. Zie is de ienigste niet, maer gelukkig ef de fotograaf de 'lavatera' op de foto ezet, dan kan ze et altied nog weer eemn noazuken.

Henk Hooijer muut maer detective wörn. I-j ad et deur woorumme Remco juist op dat moment 'pappa' zee.

Riek van der Wulp brengt een gedicht met een wat diepere betekenis en 'Et leste verael' over de Twentse Taelkaemer is van Bert Wolbert.

Ons redactielid Henk Vos is noar Kampen, noar de lesselacademie ewest en ef door eproat met Philoméne Bloemhoff. Zie is dus dit keer 'Gast van aanderwæg'.

Dat was weer een iele opsommige.

Wi-j as redactie open daa-j met vule plezier dit nummer zullen lezen.

*Naemens de redactie:
Riek van der Wulp.*

Inhoald

Titel	Schriever	Bladziede
Colofon		2
Meuite weerd um te weten		3
Van de redactie	Riek van der Wulp	4
Inhoald		5
Evven vuurstellen	Henk Hooijer & Wim van Leussen	6
Mien Wiedenlaand	Carla van der Veen	7
<i>Gast van aanderweg:</i>	Philomène Bloemhoff duur Henk Vos	8
Mien groffa	Klaas Würsten	10
Geheugen	Femmy Woltman-Groen	12
Laandschap	Georg Frieman	13
Remco	Henk Hooijer	14
Vassies	Mineke Mollink	16
Jöörgetieden	Minke Kraijer	17
't Leste van nen zomer	Diny Kloek	18
Verloot mi-j niet	Riek van der Wulp	19
<i>'t leste verhaal:</i> De Taalkamer	Bert Wolbert	20

Henk Hooijer:

Zo'n 65 jaar geleden bin ik geboren in Karkenveld een klein gehucht in de buurte van Hoogeveine (een Drent dus). Zo'n dertig jaar geleden bin ik samen mit mien gezinnegie in de provincie Aoveriessel trechte ekomen. Um precies te wezen in het mooie dorp Zwartsluus. De Sluus zoas ze het hier muumt. Vanaf het begun vuulde ik mij prima thuus in mien nije woonplaatse. Een groot veurdeel daarbij was wel dat het dialect wat ik van huus uut spréke maar hiel weinig verschilt mit het Sluziger dialect, zodat ik er hier hiel goed mit uut de voeten kun. Jaorenlaank heb ik deel eneumen en miteschreven an de "Sluziger Revue". Een revue gezelschap die mit sketchies en varsies hier en daar optrad.

Zo'n viefthien jaar eleden höld de "Sluziger Revue" op te bestaon. Ik had op dat moment nogal wat teksten liggen en nao ienige tied bin ik samen mit mien vrouwe as "Henk en Janny uut de Sluus" op gaon treden. Wij brengt een humoristisch cabaretachtig programma mit liedties, gedichten en sketchies. Alles in het Zuid-Dreïnse dialect en natuurlijk allemaole zölf eschreven.

Verder heb ik zo'n veiftien jaar mitedaone an streektaal programma's van de lokale omroep.

Wim van Leussen:

Ik bin 17 juni 1943 geboorn in Oosterdalsn as 2^e kind van Harm Jan en Johanna van Leussen. Toen 'k een bettie volwassn waze is Miny in mien leam ekomm en saemt hebbe wi-j iene jonge en iene deerne kreangn. Gelukkig han die de zelde hobbies as wi-j en zodoende bestiet oons totale gezin now uut 10 man en door binne wi-j hätstikke wies mee.

Oosterdalsn is de "veurstad" van ut prachtige Sallaandse dörp Dalfsen. Op egruujd op de boerderi-je en loonbedrief kwaam ik al heel rap met 'n bult meansn in anraeking en märkn ok det t'r een bonke veschil zat in de spraoke van ol die luu. Mangs hak muujte um ze te vestaon.

Jao, ok gien wonder, want in mien jonge joorn kwam ik nie buutn Dalsn. Laeter wönn dit aans en kwaam ik met 'n dragline kilometers van huus an 't wärk. Ik dache bi-j mie zelf, ut is toch wel mooi dej an de spraoke könt heurn woor de meansn vot komt. In september 1974 veraandern oons gezinsleam, en ok mien wärk, deur een vekeersongeval. Van of det moment bint mien beenn wieligies ewönn. Met mekaere binne wi-j hier goed deur hen ekomm en umwiel kreeg ik belangstelling in ut "platschriemm" en dan kom iej d'r achter det oe moerstaal uut prachtige woordn bestiet. Ik begunne gedichies en verhaaln te schriemm en zo langzamerhaand eign bundelties te maekn. Pättie meansn wolln wel dek die ok uitgave ma door hak gien zinne an. Kostn ok völ te völle ma toen een poos laeter de Historische Kring Dalfsen belangstelling kreeg veur de streektaal heb ik wel an egeemm um een wärkgroep Dalser dialect te willn beginn. Van uut de Historische Kring is t'r wel een buukie uut ekomm met verhaaln en gedichies van de wärkgroep leedn. In die tied kwaam ik ok in ketakt met Henk van 't Zand (wereld beroemd in Dalsn) en die hef mie met enömm nao de Schrieversbond Oaveriessel woor ik tut now toe lid van binne. En jao, weas eerlijk, disse vereniging mut ok meansn hämm veur hand en spandienstn en door hek mie ma veur an emeld. As aandre tiedbesteding gao ik, as vrijwilliger, regelmaotig nao ut bejoordencentrum in Dalfsen veur de verhaalntaofel en een diamiddag met verhaaln en gedichtn. Vädder hek nog 7 bestuurlijke funksies, van veurzitter tut penninkmeester. De familiebaand hef bi-j oons grote weerde en gao dan ok graeg nao hun toe. As mien bottn en vestaand nog een hele tied blijft zo asse now bint dan stroomt t'r nog een bonke water deur de Vechte veur det ik mien läste regel eschreemm hebbe.

Mien Wiedenlaand

Soms mis ik joe zo, mien Grunningerlaand
 De diek, het wad, de meeuw'n
 Die mit mie vloog'n naor Röttum toe
 Ik ken ze nog bie naam.

Soms mis ik de polders, de kwelders, het slik
 De koolzaodveld'n in bleui'j
 En 't tere vlas teeg'n de wolk'nlucht
 En 't gele golvend graon.

Soms mis ik de kaark'n op de terp
 utkiek'nd over 't wad
 Steun'nd van eeuwen olderdom
 De kleine huusies langs kaarkepad.

Ja, soms mis ik dörp en diek en wad
 Soms mis ik dat ommelaand
 In 't volkslied 't zo mooi bezöng'n
 Als een pronkjewail in golden raand.

Moar nou woon ik hier in 't Wiedenlaand
 En hol van het veen en het riet
 Van de mens'n, de meer'n, het waeter
 Ja, 'k hol van dit hele gebied.

Van de holtwall'n en het trilveen
 Van de heui'jlaand'n ver achteruut
 Met de rietorchis en de ratelaar
 De gaanz'n, de taling, de fuut.

Ja, 'k zol missen de knotwilg'n langs 't waeter
 'k Zol miss'n dit mooi Wiedenlaand
 'k Zol joe graeg will'n bezingen
 As 'n pronkjuweel in golden raand.

*Carla van der Veen
 Giethoorn*

Gast van aanderweg:

Philomène Bloemhoff

duur Henk Vos

“Goat eem zitten, he-j nog ni-js”?

Piet (78) en Fouke (94) zit veur in de hal op de stoelties die doar veur bint. Ik was op weg noar de briembussen die veur in de hal zit van het servicecomplex woar ik sinds anderhalf joar wone. Ik wol de kraante ophaaln.

“Jonges ik heb gien tied ik mut zo vut”.

“En woar mut ie dan zo neudig op de vrögge morn noar toe”?

“Ie hebt d’r niks met neudig mar ie mag et wel weten, ik goa noar Philomène Bloemhoff in Kampen”. “Is dat oen vriendin of heb ie verkering? Ie bint de leste tied ök zo drok in de weer sinds ie in et bestuur zit, d’r kan hoaste gien proatie meer of”.

“Nee jongens ik heb gien verkering en het is gewoon een hele goeie kennis, later heur ie nog wel een keer wat ik bi-j heur in Kampen è-doane hebbe”. “’t Is al goed heur, ie goat mar hen”.

Noa wat oponthoald onderweg kwam ik niet te vrög in Kampen an. Ik was eerst nog in een gebouw woar ik niet wezen mus mar had Philomène doarnoa redelijk vlot è-vun.

Wel een aantal trappen op in et trappenhuus woar het noar muf papier reuk.

Ök gien wonder in een gebouw woar de mensen allennig mar met taal en papier bezig bint.

Toen ik koffie è-kregen had vreug ik Philomène woar ze weg kwam, ik bedoelde woar ze oorspronkelijk vandoane kwam. Mar ze begreep mi-j wel. Van oorsprong is ze een Brabantse en met heur oalders verhuusd noar de polder. Dus het West-Stellingwerfs hef ze niet van huus uut met è-kregen.

“Ik was nog heel jong toen ik mi-j al interesseerde veur het dialect. Niet direct de spreektaal want dat kun ik vake helemoale niet verstoan. Mar het was de klank van de dialecten wat mi-j ansprak.

Toen ik dan later ok Nederlands gung studeren was dialect natuurlijk ök iets wat mooi in mien kroam te passe kwam. Het was toch wel een stuk gedrevenheid woar ik met et dialect bezig gung”.

Nöw weet ik niet zeker of ze al verkering had met heur echtgenoot Henk Bloemhoff die al bi-j de IJsselacademie warkte en die van 1978-1981 deur middel van een netwerk een schriftelijke enquete opbouwde um de verschillende dialecten in Overijssel in kaart te brengen en te verzamelen.

Feit is dat wat Philomène ze nöw bi-j de academie uitvoert eigenlijk een uitbreiding is van wat heur man eerst deed. Zei hef et as et ware over è-neum.

Of hier sprake was van verdringing of emancipatie doar hebbe wi-j et niet over had. En of doar in huselijke kring ök drokte west hef over de plekwisseling is mi-j ök niet bekend.

Dudelijk is wel dat de IJsselacademie nöw al dartig joar een vrouw an’t wark hef die met veule passie met taal bezig is.

Verder hef zij ök een heleboel aandere zaken è-doane. Ze gaf onder andere dialectcursusen woar ik heur veur mi-j op het juuste moment heb leern kennen. Zij leerde mi-j hoe ik een gedichie kun maken zodat et ök nog argens op leek en een verhaaltie op kan zetten zodat er wat lijn in zit.

De academie giet weer zuk soort cursusen op verschillende plaatsen organiseren.

Op de website: . <http://www.ijsselacademie.nl/> ku-j lezen woar en hoe.

Philomène is met heur club nöw weer bezig met een vrij groot project n.l: **“De Taal van overijssel”** .

Een saamwarking van IJsselacadmie, Twentse Welle en de provincie Overijssel.

As dat kloar is, mar dat duurt nog eem, dan kom ie op de website: www.detaalvanoverijssel.nl

ongeleufelijk veule gegevens tegen over het dialect in Overijssel. De website is nog niet kloar maar ie kunt hum wel anklikken hoe of ie d'r uut komt te zien.

Ok ku-j doar formulieren vin veur et inschriem van cursussen

Allerlei links bint doar dan bi-j an e-breid, onder andere: is doar de geschreven taal uut bijna alle plaatsen in Overijssel is te bekieken. Mar ok dit digitale tiedschrift: www.vanoverdeijssel.nl ku-j anklikken.

Nöw neudigt de academie oons ök nog uut um een geluudsfragmentie in te stuern zodat later ök de uutsproke van de verschillende dialecten te heurn bint.

Ik was nooit eerder bi-j Philomène in dat kamertie op de academie è-west mar doar komp veur oons dialect een boel mooie dingen weg.

Tekst van de Maond. Bron: website IJsselacademie, augustus 2012

Reizen

Vrogger reisden de meensken niet zoveule as tegenwoordig. A'j naor de stad mossen dan was dat vaeke al een hiele reize. In de verschillende zegswiezen die d'r in de streektael binnen mit et woord reize betekent dit woord dan ok hiel vaeke een tamelijk kotte reize, bgl. in: Morgen moe'k weer op 'e reize, Dat bespeert mi'j een reize, Ok an de reize? Wat reize hej' maekt? Det zal oe(w) beste reize niet wezen 'het zal je niet meevallen als ik je straffen moet' (wodt in Kaampen zegd), le kun om mi'j wel op 'e reize gaon 'weggaan', Die is al een mooi einde op reize 'bijna dronken', Dat was de reize niet 'daarom kwam ik niet', ledere reize 'telkens' (komt uut Hellendoorn), enz. En as een koe of pinke an de reize is, dan is die netuurlijk ok niet zo verschrikkelijk veer vot, dan is ie op 'e loop.

Een reiziger is in de streektael vaeker iene die 'n hoop vot is, niet graeg thuus is, vaeke op 'e reize is (dus: vot is van huus) as iene die veer votgaot mit vekaansie of veur zien wark.

D'r bin à een peer aorige uitdrottings mit reiziger in de betekenis van 'iene die reist veur zien wark, handelsreiziger'. Dan gaot et omme reizigers die vrogger bi'j de meensken an de deure kwam mit 'negosie', handel dus. Dat was een soort reiziger daar de meensken hiel goed mit bekend weren. Vandaor de spottend bedoelde uitdrottings: Et is een reiziger in mooie daegen, . in mooi weer, . in waarm scheerwaeter 'hij is enigszins malende'.

Ph. Bloemhoff-de Bruijn, IJsselacademie

Mien groffa mut een barstnd eerlijke keerl ewest wèèn. Gewoonweg onveurstelbaar.

I-j ad bouwland op Wannepervène woar i-j vanuut de Velde loopnd noar toe gunk en weer terugge vanzelf. Op een keer deun zien voetrn zo zeer det e twie vossen tarwe bi-j de buurn van 't land plukkn woar i-j twie stroowissn van vlechtn veur 't welstoan van zien liekdoorns. Probleem op-elöst en niet weer an denkn vanzelf.

Teeng een uur of twaalme worn i-j wakker 'snachns en dachn metiene weer an die stroowissn det uutendelijk esteuln goed was. I-j mut toen metiene op-estoan wèèn umme det stroo weerumme te brengn, loopnd vanzelf, acht kilemeetr èn, acht kilemeetr weer terugge. Een stuk körstekoéke op de voeste veur de gee-onger.

Et veraal wil det e 's morns met melknstied d-r net weer was, wel doodmuu vanzelf, mar met een zuver geweetn en det is een bult weerd. Ik wete niet aj et begrèèpn em, mar van det volk bin ik der iéne. Snap ie now oe beroerd ak et eb as ik mien belastingpepiern in mutte vulln? Et zweet ef mi-j altied in de ann estoan as ik die geweetsvroang jaarlijks weer onder d'oong kriege.

Wan oe kom ie tut een vargeliek met oen geld en met oen geweetn!

Kiek, as ik mien geweetn de zin zol gèèm, dan mos ik alles op pepier zett'n, mar dan ad ik et zwiet doemdikke veur de kop stoan as ik an de gevolgn dachte. En ad ik de zake ienigzins in èèmwicht deur wat anders uut te figeleern, dan begos mien geweetn weer op te spöln.

Een arfenisse van mi-jn groffa met zien vossn tarwestroo; 'k was ok nog noar em enuumd!

Altied lag ik van det smerige, verotte angiftebiljet een nacht wakker, doar koj de klokke op liek zett'n. En dan smorns doarnoa, kuj mar bèètr niet oaver lulln.

De hengst een klap veur de smoel gèèm umme niks.

De katt'n van de stal jaang zonder voer.

De àne van de buurn met een stok teeng de konte gooin en gremieterig doen teeng Jennie.

Onder dit soort umstandigeedn is't mar goed dat een mense niet alles an-erèèknd wordt, want dan was 't niet best. Goed, 's oams zat ik dan weer met de ele ellende veur mi-j. Dezelfde angifte en ok dezelfde anvechtigen van twie soortn inkomms, van twie soortn uitgaamm. Ie weetn wel, iene veur et welstoan van de pottemenee en iene veur et welstoan van 't geweetn.

't lene brachn geld op en 't andere nachtrust.

Want ja, as oen olde mense ok mar effm de boas wordt, vul ie de veur oe meest gunstige ciefers in, det ondertekene ie en zit ie te liéng as 't gedrukt stiet!!

Ik eb toen mar een segaartien op-esteükn en wat stillegies veur mi-j uut zittn kiekn, de belastingpepiern op de kàle toafel. Et kleeed wat op-eslaang want det skref bèètr. Ik bin ok weer net as et joar doarveur en doarveur en doarveur in sloap evalln.

Det zol elemoale niet zo arg ewest wèèn mar ja, det segaartien!

Ik skrukke wakker in een reusachtige dikke rookwolke.

Och mien lieve stumper, mi-jn belastingpepiern!

"k Eb gauw de skötteldoek egrèèpm en 't spul eblust. D-r was weinig van oaver, ie konn nog zien det et van 't ministerie van financieën was, mar dan aj 't ok ad. Wat drommels, oe mos ik doarmet an.

Now ja, vut dan mar. 'k Eb een couvert op-ezöcht en't ele verbrande spul d-r in epropt met een briefien d-r bi-j an de inspecteur. Alle ellende breeduut emèètn en nederig alle begrip evroagd veur zovölle onbenul. Doarnea bink de stal inedrèétn en e-k d'alve nacht oaver de pompestroate loopm kranewaakn. Uutzunderlijk lange en bange wèèkn bin veurbi-j ekreüpm. Wat zol now zo'n inspecteur van de belastige wel denk'n van zo' dom en ongelukkig weezn. 's Oams teeng twiedonkern trök ik et bèvertiense buis van mi-jn va an, en köstern et kraggnpad op met een lucht boamm mi-j zwoar van de reeng. Net as die reenglucht boamm mi-j, zo vuuln ik mi-jzelf. Wat unk mi-j boamm 't eufd?

Welnow doar kwam ik in de rappigeid achter.

Gewoon een ni-j anslagbiljet det ik weer opni-j in mosse vulln. En moch det dink weer verbrann, gien nood, zie addn d-r nog zat!!

Weer bin'k goan zittn skriemm en iedere keer as mien penne weer een andere kante op gunk as mi-jn geweetn dan zwèèfdn mi-j die twie vossn tarwestroo van mi-jn groffa lèèmsgroot veur de oong.

't Was toch zo'n barstende eerlijke keer!!

Klaas Würsten

Hasselt

Bovenstaonde kan een meense knap in de steek laoten. Niet te lange naodaenken over iets wat maar niet teveurskien wil koemen in de harsenpanne.

Och, laot maar zitten, komp zo wel en waarachtig dan duurt et maar even dan komp et boven drieven en ook komp er dan nog een heel laank verhael aachteran. Dat eurt er dan bi-j.

Wie zol dit niet herkennen bi-j diegene die de 50 is passeerd...of kunnen de 45 jaorigen hier ook al bi-j worden erekend.

Et is niet an leeftied gebunden wordt er wel ies ezegd. Dat kan iederiene overkoemen.

Kan allemaole wel waor wezen maar et kan soms flink tekeer gaon onder de grieze haoren. Veural de naemen van bloemen. Die willen dan maar niet teveurskien komen. Now ja, een aster en een dahlia, dat bin-n bekenden van vroeger die mien ele leven al bi-j mi-j bin-n ewest en ook zit de goldebloeme stevig vaaste ebeiteld. Die bin er mit gien moker uut te slaon.

Maar neem now die plaanten mit die donkere old rose bloemen. Zie worden heel groot en moeten op de aachtergrond staon. Zie em-m grote skaarmen van bloemen, och, ie weten wel, zie staon daar en daar ook.

En zo giet dat dan en dan mot er wel papier en penne an te pase koemen om de naeme op te skrieven om bi-j een volgende keer niet in herhaling te vallen.

Maar neem now die plaanten waor de slakken zo gek op bin-n. Ie weten wel zie bin-n er in verschillende soorten. Die plaanten kriegen van mi-j de schuppe onder 't gat en gaon naor de eeuwige jachtvelden. Gien aordigheid meer an. Die gaeten in 't blad, nee daar e-k ze niet veur. Ze moeten zich naor mien zinnen schikken.

Op diezelfde plekke plaant ik dan wel die struke mit die mooie bloemen en die heel lange bleui-jt. Ie weten wel. De bloemen bin-n net rosies maar dat bin ze niet. Er zitten wel twee a's in de naeme.

Toe zeg et ies.

"Een Malva?" "Nee die is et niet. Waacht maar, komp zo wel boven drieven."

En ja eur nao korte tied, kan ook een dag duren, dan kreg de bloeme weer een naeme.

Now is puzzeln een goei-e geheugentraining en ook teksten van liedties en veurdrachten uut 't eufd leren. Net zolange oefenen totdat et vanzelf giet. Een hulpmiddel kan trouwens heel wat ellende bespaeren om niet as een (bloemen)gieter of te gaon. Een kleine hint naor et bekende mot wel kunnen veur wie de 50-60-70 is gepasseerd.

En dan die bloeme mit twee a's? Och ja, naotuurlijk dat is Lavatera.

Zie-j wel, ik wusse et wel.

*Femmy Woltman-Groen
Giethoorn*

Laandschap

Ik stoa op 'n wal langs ne kleane rivier.
Troag stroomt 'n Deenkel deur 't glooiende laand.
'n Paar eanden worstelt op teggen 'n stroom,
nen meerkoet zweamp noar de aandere kaant.

Stoatige wolken as gries-witte dotten
driefft heel langzaam veurbi-j an het zweark.
En ginds, wieder vot, waar een klean döarpke lig,
stek boaven de beum oet 'n toren van de keark.

Ne boerderi-j steet der 'n luk achteroet,
doar, waar nen smallen zaandweg begint.
Wat meer nog oet zied lig de koomoat waarin
de beeste zo röstig an 't neerkauwen bint.

Wat verderop kroonkelt 'n Deenkel deur 't bos,
waar weend de beumblear ritselen döt.
Dan kleenkt in éénmoal een dofferend geroas,
as 'n mulder de watermöl dreaien löt.

Het Twentse laandschap zo leeflijk en mooi,
dat elkeen toch aaltied bekoren weer kan.
Ik stoa hier, heel deep in gedachten verzoonen.
En 'n Deenkel, dee stroomt aait meer stöarig verdan.

*Georg Frieman
Enschede*

Harm en Karin hadden hiel wat zorgen umme heur ienigst kiend Remco. Hij preut niet. Volgens heur huusarts en ook volgens de arts in 't ziekenhuus - waar ze al mit um naor toe ewest waren – was d'r niks mit het jochie an de haand. Ja hij was wat late mit 't praoten. Maar dat kwaamp wel vaker veur. Zien gehoor was prima in orde, dus daor kun't niet an liggen. Ze mussen gewoon wat geduld hebben. Ze kunnen zien geklets nog wel een keer dikke zat worden.

Harm kun zich wel neer leggen bij dizze informatie, maar Karin had er de grootste meuite mit. Ze kreeg dan ook hiel wat vaker dan um de vraoge van meinsen die ze in 't dorp tegenkwaamp: "prat hij al?" En steeds mus zij as antwoord geven: "nee, nog niet, maar 't komp best wel goed volgens de artsen".

Drei jaor was Remco inmiddels. Kiender van die leeftied bint aover het algemeen al best in staot umme korte begriepelijke zinnegies te maken. Maar Remco niet. Hij was verder in alles een doodnormaal gezond kiend. Maar praoten ho maar.

Tot op die vrogge morgen van zes mei tweiduuzeud zeuven. Ze zaten mit zien dreien 's morgens an 't ontbijt toen Remco zomaar iniens "Opa" zei.

Harm en Karin keken mekare verbaast an. "Heurde ie ook wat ik heurde", vreug Harm an Karin. "Volgens mij zei hij Opa".

"Opa" zei Remco nog een keer.

Man wat waren de trotse olders bliede. Remco kun praoten. Het was nog niet veule maar het begun was d'r in ieder geval.

"Ik gao gelieke mien va en moe bellen" zei Karin "wat zal mien va trots wezen dat Remco um as eerste eneumd hef!" "Hij kan het ook wel aover mien va ehad hebben", zei Harm. "Maar dat mak ook verder niet uut, ze macht ook allebeide wel trots wezen. Bel maar even dan gao ik mien va en moe ook zo even bellen."

Maar veur dat Karin bij de telefoon was gung die aover. Het was Karin heur jongere breur die nog thuus woonde. Harm en Karin mussen direct die kaante op komen want het gung niet goed mit va. D'r was um vanmorgen bij het ontbijt een stok roggebroad in de lochtpiepe escheuten en dat was helemaole verkeerd ofelopen. Hij was nou naor 't ziekenhuus, maar d'r was niet veule haope.

Het is dus ook niet goed ekomen. Dezelfde dag nog is Karin heur va aoverleden.

Remco deud d'r nao dat iene woordtie "Opa" weer volledig het zwiegen toe. Hoe zien olders ook andrungen, hoevake ze um ook makkelijke woordties veur zeiden. Remco reageerde d'r niet op.

Hij was nou al bijna veer jaor en nog steeds bleef zien conversatie steken bij die twei keer "Opa". Umme raodeloos van te worden.

Harm had d'r helemaole gien vertrouwen meer in. "Ik deinke niet dat die nog ooit weer een woord zal zeggen", verzuchte hij. Maar daor vergiste hij zich in.

't Was op een vrijdagaovond. Ze zullen mit zien beiden naor een etentie van de zaak en Karin heur moe zul komen oppassen.

"Oma komp straks oppassen" Zei Karin tegen Remco. Ze wus dat ze um daor echt bliede mit kun

maken, want Remco was gek op zien oma.

“Oma” zei Remco.

Karin greep de jonge op en maakte een rondedaans mit um deur de kamer. “Oma, oma, oma”, juichte ze. De traonen sprungen Harm in de ogen. Zo uutbundig zag hij zien vrouwe de leste tied niet vake meer. De belle gung. En Karin mit Remco nog op de arm vleug naor de deure. “Daor is oma, oma, oma”, juichte ze nog steeds.

Maar het was oma niet. Het waren twee agenten die kwamen vertellen dat heur moe kort daorveur bij een anrieding umme het leven ekomen was.

De eerste tied daornao had Harm d’r nog niet bij stille estaone. Daorveur was d’r ook teveule op heur of ekomen. Maar nao een paar maond drung het zo iniens tot um deur. Het is toch wel frappant. Remco zeg gien stom woord en as hij dan een keer wat zeg - een name neumd - dan is die persoon diezelfde dag nog dood. Hij verbaast zich aover zien eigen gedachten. Dit past eigenlijk helemaole niet bij um. Hij die altied zo nuchter is. Maar het lat um niet lös.

Hij schrikt zich dan ook zowat een ongelok dat het jochie op een morgen - terwijl hij bezig is um de jasse an te doen - zomaar iniens “papa” zeg.

Hij vuult hoe het bloed uut zien gezichte wegtrekt en hij hef even muite um op de bienen te blieven. O grote tied nou was hij an de beurte. Steun zuukend an de muren löp hij trogge naor de kamer.

“Karin” zeg hij zo rustig as meugelijk is, “ie mut Remco maar naor schoele brengen, want ik vuule mij helemaole niet goed worden.”

“Nou dat kan’k zien” zei Karin. “Man wat bin’j wit umme de neuze. Ik zal direct oen baos even bellen da’j vandage niet koomt. Ie blijft maar mooi ies een dag in bedde.”

Dat leek Harm gezien de verwachte veuruutzichten een hiel goed plan. Hij zul d’r inkroepen en d’r ook zeker de hiele dag niet weer uutkomen. Hij wol toch proberen umme het noodlot te ontlopen.

Diep onder de dekens, verdacht op elk meugelijk fatale anwiesing, lag hij daor de hiele morgen in bedde. Zien blaose spoorde um al een poose an umme d’r toch maar even uut te gaon, maar hij dörfde het er niet op te waogen. Ook niet toen hij ’s middags de ambulance de straote in heurde komen die zo’t leek bij heur veur de deure stille höld.

“Wat zulle wij nou beléven”, spookte het deur zien heufd. Wie kan d’r nou in vredesname weten dat ik hier op mien dood ligge te wachten.

Duudelijk kun hij de blauwe laampen van de zwaailichten in het slaopkamerraam zien. Ze stunden toch echt bij heur veur thuus. Hij kun dit onmeugelijk op zien beloop laoten. Hij mus d’r toch maar even uut umme bij het raam te zeggen dat ze te vrog kwamen.

Het was een hele consternatie daor op de straote. Hij kun totaal niet zien wat d’r an de hand was.

“Wat is d’r gebeurd?” vreug hij daorumme an een buurvrouwe die niet al te verre weg stund.

“’t Is de melkboer”, zei de buurvrouwe.

“Hartstilstand.”

Henk Hooijer

Zwartsluus

Vassies

D'r was eens een **goeroe** den leazen op 'n keer
de hele dikke Biebel uut, het boek van oonzen Heer.
He-j las van melk en honing en van 'n heel nieuw laand,
ma ok van grote ploagen en van vissen op het laand.
Het duuz'len 'em, he-j snapp'n 't niet,
he-j schudden zien wieze heufd
en sprak toen: Oh wat is dit mooi aa-j dit ollemaal geleuft!

D'r was eens 'n **probleempien** det vun zichzelf te klean
en beste luu die as dit least da's veur 'n probleem niet fijn.
'n Probleem det wil graag groot wean en niet zo'n kleane kneus,
want dan nemt alle luu die 'm ziet hem niet arg serieus.
Oons ding det vuul'n zich te klean en bienoa op'elost
en bieje alle luu met een probleem vuul'n he-j zich uut 'ekotst.
Toen hef he-j zich van toafel eveegd met een heel groot gebaar,
veur oons is det een groot geluk, veur hem was 't heel arg naar!

D'r was eens 'n **grappig walrussien**,
den wol van 'n zeeleeuwgien 'n kussien.
He-j tuut'n ziene lippen en keek heel arg verliefd
en lispel'n heel zachies van : Ooh mien hartendief...
Zo hunker'n he-j tot diepe in 'n nacht
en löap der 'n trillingkie deur zien vacht.
Ma 't zeeleeuwgien schudden resoluut: Néé!
Nam 'n anlöapien en döök gauw in zee.
Zie was arg zuunig op heur kussies,
veural as 't gung um verliefde walrussies.
Want veur da-j 't weet zwemt er straks weer zo'n grap
en had ziej met de Walrus 'n Co-ouderschap.
Ziej zwum nog liever teeg'n alle stromen in,
dan met de Walrus beginnen an een gezin!

Mineke Mollink
Heldern

Jöörgetieden

Ik nessele mi'j in oew krone
en paer in de lente

gister nog met liefde
verwärmd deur de zomer,
vandaag belaagd deur de ärfst

zörge
want mörgen,
aovermörgen miskien
dreigt de vijand

de winter
ik gao em te lief, ik blief
um opni'j te paeren
in de lente,
in oew krone,
oew appelboom,
oew tuin

*Minke Kraijer
Zwolle*

't Leste van nen zomer

Nen harfs kump an met kleur en geur.
De beume stoat in glood,
de zonne streujt heur golden lich
de wärmte dut nog good.

Dat leste van nen zomer,
löt al heur riekdom zien:
De deepe kleur,
't gefilterd lich,
't hef zovölle te bien.

Mar ok de reagen en de wind,
loat zich wear volop hören,
ziej ráánselt boom en struiken kaal
die huverig stoat te treuren.

De wolkenluch veraandert steeds,
soms is ze gries en grau.
Mar as de zonne dan wear schient,
zöt ze zilverwit en blauw.

En as dan eindelijk 't leste blad
zien doodsstried hef e-staakt
dan leg nen koalen wintersloap
zien röste oaver 't laand.

*Diny Kloek
Heldern*

Verloot mi-j niet

Verloot mi-j niet
as ek
verdrietig,
wat stuur en stuur bi-j oe kom vroagen.
Ek bin van slag,
verkramp,
verkneuterd,
't bin prakkesoasies die mi-j ploagen.

Verloot mi-j niet
as ek
verbitterd,
de veurbestemde wæg verlieze.
Verangewierd,
verwærd,
ontgoocheld,
verbliend, t verkierde pad dan kieze.

Verloot mi-j niet
as ek
dan doodmuu,
de zörgen van de nacht loat komen.
Niet weerber bin,
verdwaeld,
verinderd,
niet wæg kan vuchten in mien dromen.

Verloot mi-j niet
as ek
doldrieste,
de vremde, værre værten zuke.
Verbowwereerd
mi-jzelf
verloochne,
de wereld um mi-j én vervluke.

Verloot mi-j niet
as ek
ies stok'old,
mien ellenlange leven peile.
Stoa mi-j dan alf,
stut mi-j
en stuunt mi-j.
Da'k niet in eingnbeklag verzeile.

*Riek van der Wulp
Gællemuun*

't leste verhaal: De Taalkamer

Stel oe veur: Ne verbouwde boerderiej en op de del is 'n mooi feeske gangs. Albert is ok neugd, tehoap met ziene vrouw Joanne. Het is al wied op 'n oavond as Albert met 'n groot glas wien, nich zien eerste, luk rond löp en ankoomp bie 'n boaveneand van de boerderiej.

Achter ne duur heurt hee wat.

Hee luusterd...

Der wördt duur mekaar hen proat en neijsgierig as ik bin doo ik de duur vuurzichtig luk los. Ik kiek in ne duustere kamer woar ne eken toafel steet met 'n pluuzen kleed der op. Doar liek boaven hangt ne laamp den met zien zwakke lecht alleen zicht gef op nen kleanen kreenk rondum de toafel. Ik kniep 'n moal met miene oagen. Roundum zat ne koppel kearls met tuske ear in drie vrouwleu. Het gef 'n spookachtig beeld, ik mot der van groezelen. Half in 'n schaa, half in't lecht kiek mie ne koppel gezichten an.

Het döt mie deanken an de tuffel-etters van van Gogh. (Zee afb. *De Aardappeleters* duur Vincent van Gogh)

Het is moesstil.

Wat gezichten kompt mie kunnig vuur.

Nen man met nen snor, heudke op en 'n accent dat nich van hier is koomp nöager. 'Kom der in, doo rap de deur too, wie bint hier nich neugd', zeg hee.

Woar kenden ik hem toch van?

'Bin ie J.J. van Deirse,' kon ik nich loaten um te zeggen. 'Joa wisse,' zer hee, en stak mie de haand too. 'Albert, wie bint hier tehoap en zolden die geern wilden opnemmen in ounze sociëteit: DE TAALKAMER. Wat duch oe?

Ik kiek 'n kreenk rond en bie allemoal was der nen bliejen glimlach te zien.

'Ik zal ze allemoal evven bie die kunnig maken,' zeg van Deirse en ik doo op de riego Willem Wilmink, Jo Daan, Johanna van Buren, Hendrik Entjes, Johan Gigengack, Toon Borghuis, Andre Hottenhuis, Adriaan Buter, Cato Elderink, Hendrik Klaassen en Herman Bezoen de haand.

'n Biezunder gezelschap, dat is't.

Gigengack hef ziene zwarte hoar nog net zoa as vroger. 'Ik heb lest vuur de zovölste moal dien beukke: 'De boetenste duusternis' weer leazen,' mot ik evven kwiet.

'Albert wie hebt ok allemoal dien weark leazen,' zeg Hendrik Entjes. 'Wie vunden dat het mooi en genog is. Het wördt tied dat ie der met oetscheidt en tehoap met ouns ne reis goat maken, ne reis dee biezunder is en ne bestemming hef dee ouns allemoal op dee stie brengt woar as wie thoes heurt. Doar woar wie hen goat zal het een groot feest wedden, zeg mer 'n onwies groot streektaalfest!'

Hee sprak disse weur op nen toon zoas ne hoogleraar ziene collegezaal toosprek.

En zee begunnen allemoal duur mekaar hen titels te neumen van stuk dee ik har schrevven.

Ik wörden der verleagen van.

'Har Johan Buursink hier ok nich bie mötten wedden,' kon ik het nich loaten um te zeggen. Ik prebeerden der luk achter te kommen wat now de intensie was van disse koppel leu, dee allemoal van betaansie wadden west vuur de taal en geschiedenis van Twente. 'Buursink was ouns te conservatief,' zer Bezoen op ne vlakke toon.

'Kom der bie, dan kön wie goan,' nam van Deinese weer de leiding. Oavertuugd dat dit vuur mie de toekomst was heurden ik het miezölf zeggen met nen oavertugende stem: **'Joa ik goa met!'**

Johanna van Buren sprung kwiek op van de toafel. Dat har ik nich van ear dacht en völ mie um 'n hals en kussen mie op beare wangen. 'Albert jong, blij das met dös.'

Jo Daan wol nich achter bliieven en gaf mie schuchter nen kus dee toch woarm anveulden. Cato was wat gereserveerder en gaf mie de haand, waarbie ze mie evven kneep. Alle kerels schudden mie nog 'n moal de haand, waarbie Wilmink as leste plechtig op gung stoan en het leste couplet van zien gedicht **Op nen Dag** vuurdröag.

Loa'w der nog meer eenn nemn,
Gun oe nog wat zit in 't gat:
Veur iej t wet köj niks meer hebn...
Dan he'j t had.

Onderwiel Hendrik Klaassen het achterraam noar boaven hen schöaf en op de pin zetten, stak van Deinese zienen karakteristieken kop noar boeten hen en röap: 'Jans woar blif ie, wie goat op Eansche an. Wie wilt noar DE TAALKAMER.'

Vanoet 'n deepen duusterenis kwam der 'n veerspan van zwarte peerde andraven dee ne zwarte koets trökken. Het was biezunder, ie heurden niks van de zesteen peerdeveut dee oaver de kleenkers draafden, loat stoan van de hoalten rear. Jan Jans har zien beste kistentuug an en zienen hogen zieden der bie op.

In de nöagte löat ne kearkoel zich noadrukkelijke heuren en dat maakten van het hele gedoo nog meer 'n misterie.

Ounderwiel een vuur een duur het raam hen kröap um in de koets te stappen, vertöl Andre Hottenhuis in de kamer nog nen mop oaver den boer oet Soasel den kon vuurkieken.

Jo Daan mos wörden hölpden duur Bezoen en Borghuis. Cato Elderink, ik wus nich dat zee zoa knap was, klum as 'n jonk wicht duur het raam. Ear rök ströapen op en ik zag dat ear billen glömmen in het lecht van de laamp.

Dat döa mie opeens deanken an Joanne.

Ik was ear duur dit gedoo kats vergetten. Zee was nog op het feest op de del en wus van niks. Ik mos ear toch wal evven zeggen dat ik ne grote reis gung maken. 'Wocht nog evven, ik kom zoa weerum,' zer ik teggen van Deinese, dee mie veur wol loaten goan um as leste duur het raam hen te kroepen. 'Scheet astebleef op, wie hebt nich völ tied meer, ik goa vast,' zer van Deinese en döa zienen hood of doo hee duur het raam hen kröap. Ik löap op nen draf

noar de del, zetten mien leuge glas op 'n bozem en leup veurbie de pianist dee *Beautiful Noise* van Neil Diamond zung.

Het feest was drok gangs.

Een van de wichter gung rond met ne schaal met plakken bloodworst. Mer ik har gen tied, mos Joanna bod door van miene missie. De koets stun kloar, het grote feest mos vuur mie nog anvangen. As nen gek heisteren ik oaver de del. Joanne stun op de stie woar vroger het washok was west en kik mie veraltereerd an. 'Woar blief ie toch man'?

Ik greep ear beare armen vast en keek ear in de oagen. 'Leefste, ik heb gen tied te verlezen, ik kus die, ik heb die zoa leef, mer ik goa vot, joa ik goa vot, vuur altied. Het geet die good.' Met hot en stöt kwam het der oet.

Zee trök zich los. 'Proat nich zoa doar, doe hes te völ drunken, goa zitten, hier hes ne plak bloodworst', en greep der een van de schaal.

'Nee, nee, goa met, ik zal die loaten zeen dat de koets kloar steet, Jan Jans zit op 'n bok en Cato is der ok bie.' Het schoem stun mie op 'n moond, ik zweten an alle kaanten. Tehoap renden wie noar de vuurkamer, hadden gen oog vuur de leu, dee veraltereerd ouns noakeken.

De kamer van 'n boaveneand was leug, het raam stun los.

'Kiek doar bint ze duurhen goan,' zer ik jachterig teggen Joanne en tehoap keken wie noar boeten. In de wiede dachten ik het galop van de peerde te heuren.

Joanne heurden alleen de kearkoel.

'Kiek hier het bierfleske Duvel van Wilmink, het steet nog half vol op toafel.'

Ik wus nich meer hoo ik het har, troanen löapen mie oaver de wangen en dröppelden op het pluuzen kleed. Het zol vuur mie zoa mooi wörden en now dit. As nen zoaltzak völ ik daal op nen stoel.

Joanne wus het ok nich meer en keek nog weer eens oet het raam.

Niks, helemaal niks.

In de wiede zung 'n pianist *I am.. I Said*.

Bert Wolbert.

Oldenzaal

